

A-kategooria ning A1- ja A2-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise täiendusõppe õppekava

Koolitaja	OÜ GoBus Autokool
Õppekava nimetus	A-kategooria ning A1- ja A2-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise täiendusõppe õppekava
Õppeviis	kontaktõpe, e-õpe, iseseisev õpe
Koolituse liik	kursus
Liiklusteooria õppemaht	vähemalt 10 akadeemilist tundi
Sõiduõppe maht	vähemalt 10 sõidutundi
Õppetöö keeled	eesti, vene
Kontrollivorm	eksam, kontrolltöö, vahetest
Hindamiskriteeriumid	<p>Liiklusteooria osas on kontaktõppes ette nähtud üks kontrolltöö, mis koosneb 40 küsimusest. Kontrolltöö korraldatakse testide vormis. Kontrolltöö arvatakse soorituks, kui õigete vastuste arv on vähemalt 36. E-õppevormi kasutataval õppuritel on iga teema või iga teemade ploki lõpus ette nähtud kohustuslikud vahetestid.</p> <p>Koolitus lõpeb teooria- ja sõidueksamiga. Teooriaeksami lubatakse õppurit pärast kontrolltööde (või e-õppevormi puhul vahetestide) edukat sooritamist. Teooriaeksami temaatika vastab MKMi määruse nr 50 „Mootorsõidukijuhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele“ lisas 2 toodud temaatikale. Eksam korraldatakse testide vormis. Hindamissüsteem: sooritatud/mittesooritatud. Eksam koosneb 60st ühe õige vastusega küsimusest, millest 15 küsimust käsitlevad liiklusohutust. Eksam arvatakse soorituks, kui õigete vastuste arv on vähemalt 56, kusjuures liiklusohutusteemalistes küsimustes ei tohi olla üle ühe vea. Eksam kestab kuni 50 minutit.</p> <p>Sõidueksamile lubatakse õppurit pärast teooriaeksami edukat sooritamist. Sõidueksam võetakse vastu kahes järgus. Eksami esimeses järgus hinnatakse MKMi määruse nr 50 „Mootorsõidukijuhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele“ lisas 3 toodud harjutuste sooritamist. Hindamine toimub vastavalt samas lisas toodud reeglitele. Eksami teises järgus kontrollitakse eksamineeritava oskust sõidukit iseseisvalt, ohutult, säästlikult ja sujuvalt juhtida erineva liiklustihedusega asula- ja asulavälistel teedel. Eksami teise järgu kestus on vähemalt 45 minutit. Hindamissüsteem: sooritatud/mittesooritatud. Eksam arvatakse soorituks, kui eksamineeritava sõiduuskused on piisavad, et sooritada vajalikke harjutusi ning juhtida sõidukit kindlalt, ohutult ja iseseisvalt. Eksam lõpeb enneaegu, kui eksamineeritav tekitab liiklusohutliku olukorra või ei suuda sooritada harjutust kahe katsega.</p>
Eesmärgid	Koolituse eesmärk on anda tulevasele sõidukijuhile teadmised, oskused ja hoiakud liikluses käitumiseks kooskõlas A1-, A2- ja A-kategooria mootorsõiduki juhile kehtestatud kvalifikatsiooninõuetega. Koolituse eesmärk on samuti luua eeldused juhi vastutustundliku liikluskäitumise ning ohutu, iseseisva, teisi liiklejaid arvestava ja keskkonda säästva käitumise kujunemiseks.
Sisu	Õppeained on toodud allpool.
Õpiväljundid	Õpiväljundid on esitatud allpool.
Õppetöö korralduslikud alused	<p>Koolitus vastab liiklusseaduse, MKMi määruse nr 60 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad“ ning MKMi määruse nr 54 „Nõuded mootorsõidukijuhi koolitaja õppevahenditele, õppeväljakutele ja õppesõidukitele“ nõuetele. Juhi ettevalmistus toimub täiendusõppe korras liiklusteooriaõppe ja õppesõitude vormis. Koolituse lõpetanu saab koolituskursuse tunnistuse.</p> <p>Liiklusteooriaõppe aineid läbitakse üldjuhul õppekavas toodud järjestuses. Teoorialoenguid korraldatakse nõuetekohases õppeklassis. Ühe teooriatunni pikkus on 45 minutit. Õppevormiks on auditoorne õppevorm. Õppetöö raames antakse iseseisev töö, mille eesmärk on materjali süvendatud õppimine ja loengus saadud teadmiste kinnistamine. Auditoorse</p>

	<p>õppevormi asemel võidakse õppuri soovil kasutada elektroonilist õppevormi. Sel juhul on elektroonilise õppevormi osakaal kuni 100%.</p> <p>Õppesõitude minimaalne maht on 10 sõidutundi, tegelik maht on individuaalne. Õppesõitu korraldatakse nõuetekohase õppesõidukiga. Ühe sõidutunni pikkus on 45 minutit. Iga õppesõidu lõpus märgib õpetaja õpingukaardile õppesõidutundide arvu ja hinnangu õpilase oskuste kohta. Hindamissüsteem: sooritatud/mittesooritatud (+/-). Õppesõitude teemad läbitakse üldjuhul õppekavas toodud järjestuses. Linnaliiklusesse lubatakse õppurit pärast õppeaine „Mootorratta käsitlemine“ läbimist. Sõiduõppe aine „Mootorratta käsitlemine“ toimub õppeväljakul. Õppeaine „Sõit individuaalprogrammi järgi“ läbimine ei ole kohustuslik.</p> <p>Jätkuõppe kaudu valmistatakse ette juhtimisõiguse taotlejaid, kes ei ole riikliku sõidueksami kolme korraga sooritanud. Selle eesmärk on juhi süvendatud ettevalmistamine, et tagada vajalike teadmiste ja oskuste omandamine. Juhi jätkuõppe toimub üldjuhul õppesõidu vormis, selle sisu määrab sõiduõpetaja, lähtudes sõidueksami mittesooritamise põhjustest. Jätkuõppe minimaalne maht on kaks sõidutundi.</p>
Õppematerjalide loend	„Liiklusreeglid lihtsas keeles“ (J. Ess, 2019); „Nutikad testid“ (Liikluslab, 2019)
Õppekavarühm	Täienduskoolituse standardi kohaselt määratlematu
Õpingute alustamise tingimused	Vastavalt liikluseadusele ja MKMi määrusele nr 60 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad“.
Õppekava koostamise alus	Koostatud majandus- ja kommunikatsiooniministri 27. juuni 2011. a määruse nr 60 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad“ alusel.
Kinnitatud	Õppekava on kinnitatud 01.02.2020.

Teooria- ja sõiduõppe ained ja õppemahud

Teooriaõpe		Sõiduõpe	
Õppeaine	Õppetunde	Õppeaine	Sõidutunde
1. Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest		1. Juhi tööasend ja turvavarustus	
2. Iseseisvaks õppimiseks juhendamine		2. Mootorratta käsitsemine	
3. Mootorratta turvalisus		3. Mootorratta juhtimine vähese liiklusega teel	
4. Sõidu alustamine ja mootorratta asukoht sõites		4. Mootorratta juhtimine erinevates liiklussituatsioonides	
5. Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis		5. Möödaskõit, möödumine ja ümberpõige	
6. Mootorratta peatumine ja sõidu lõpetamine		6. Mootorratta juhtimine planeeritud teekonnal	
7. Grupis sõit		7. Õppesõit individuaalprogrammi järgi	
8. Möödaskõit, möödumine ja ümberpõige		8. Sõidueksam	
9. Mootorratta juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes			
10. Teooriaeksam			
Õppetundide arv	kokku vähemalt 10	Sõidutundide arv	kokku vähemalt 10

Jätkuõpe			
Teooriaõpe		Sõiduõpe	
Teema	Õppetunde	Teema	Sõidutunde
JÕ. Jätkuõpe	vajaduse korral (õppemaht määratakse individuaalselt)	JÕ. Jätkuõpe	2
		Kokku jätkuõppes vähemalt	2

Õpiväljundid

1. TEOORIAÕPPE ÕPIVÄLJUNDID

1.1. Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest

Pärast koolitust õpilane:

- 1.1.1. teab juhiloa saamise tingimusi ja korda;
- 1.1.2. teab õppetöö korraldust;
- 1.1.3. teab õppetööd reguleerivaid õigusakte ja dokumente;
- 1.1.4. on omaks võtnud juhi ettevalmistamise määruses seatud juhi koolituse eesmärgid.

1.2. Iseseisvaks õppimiseks juhendamine

Pärast koolitust õpilane:

- 1.2.1. on valmis vastutama oma õppimise eest;
- 1.2.2. on koostanud individuaalse õppeplaani;
- 1.2.3. teab, kuidas autokool iseseisvat õppimist toetab ja kellelt vajadusel abi saab.

1.3. Mootorratta turvalisus

Pärast koolitust õpilane:

- 1.3.1. mõistab mootorratta kasutaja juhendiga tutvumise olulisust;
- 1.3.2. teab peamisi tänapäeva mootorrattastel kasutatavaid aktiivse ja passiivse turvalisuse elemente ja nende tööpõhimõtet (turvavöö kinnitamine ja istumisasendi reguleerimine, kaassõitja turvavarustuse kinnitamine, pagasi õige paigutus ja kinnitamine);
- 1.3.3. teab mootorratta tüüpe ja nendest tulenevaid erisusi ja riske suurendavaid tegureid;
- 1.3.4. teab sõitjate- ja veoseveo ning turvavarustuse kasutamise nõudeid;
- 1.3.5. teab turvavarustuse vale kasutamisega või mittekasutamisega seotud ohte ja on motiveeritud turvavarustust kasutama;
- 1.3.6. teab mootorrattale istumise ja maha tulekuga seotud ettevaatusabinõusid;
- 1.3.7. teab mootorratta erinevate mehhanismide tööpõhimõtteid;
- 1.3.8. teab kasutatavale mootorrattale kehtivaid tehnoseisundi nõudeid;
- 1.3.9. teab keskkonnaga seonduvaid nõudeid mootorratta kasutamisel;
- 1.3.10. teab kasutatava lisa- ja mugavusseadmete mõju liiklusohutusele ja mootorratta juhitavusele.

1.4. Sõidu alustamine ja mootorratta asukoht sõites

Pärast koolitust õpilane:

- 1.4.1. teab, kuidas mootorrattaga ohutult sõitu alustada;
- 1.4.2. teab mootorratta asukoha valikuga seotud reegleid;
- 1.4.3. teab, kuidas valida asukohta teel riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil;
- 1.4.4. on motiveeritud oma sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima.

1.5. Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis

Pärast koolitust õpilane:

- 1.5.1. teab mootorratta juhtimise eripära asulavälisel teel ja kiirteel võrreldes mootorratta juhtimisega asulas;
- 1.5.2. omab ülevaadet asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis mootorratta juhtimisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest;
- 1.5.3. on motiveeritud järgima asulavälisel teel ja kiirteel mootorrattast juhtides sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoidma ohutut piki- ja külgvahet.

1.6. Mootorratta peatamine ja sõidu lõpetamine

Pärast koolitust õpilane:

1.6.1. teab mootorratta peatamise ja sõidu lõpetamisega seotud erisusi;

1.6.2. oskab mootorratta peatamise ja sõidu lõpetamise reegleid probleemülesande lahendamisel rakendada;

1.6.3. teab mootorratta peatamise ja sõidu lõpetamisega seotud ohtu suurendavaid tegureid (pehme ja ebatasane pinnas, teekatte eripärast lähtuvad ohud, kallak ja tõus jms).

1.7. Grupis sõit

Pärast koolitust õpilane:

1.7.1. teab grupis sõitmisel erinevaid võimalusi grupi üles ehitamiseks (grupis olevate mootorrattaste asukoht teel) lähtuvalt grupi suurusest, tee iseärasustest, sõidu eesmärgist, mootorratta iseärasustest, juhi kogemusest jms;

1.7.2. mõistab, et grupi ülesehitusest sõltub sõidu ohutus;

1.7.3. teab grupis sõitmisel erinevaid võimalusi teabe vahetamiseks (käeviiped, raadiojaamade kasutamine, navigatsiooniseadmete kasutamine);

1.7.4. mõistab grupis sõitmisel ohutuse tagamiseks vajaliku teabe vahetamise viiside kokkuleppimise tähtsust.

1.8. Möödasõit, möödumine ja ümberpõige

Pärast koolitust õpilane:

1.8.1. teab mootorrattaga möödasõidu, möödumise ja ümberpõikega seotud erisusi (grupis sõites, mootorratta tüübist tulenev jms);

1.8.2. mõistab, et teel, kus pärisuunas on kaks või enam teekattemärgistega tähistatud sõidurada, on ohtlik tiheda liikluse korral, kui kõik rajad on ühtlaselt koormatud, ees sõitvatest sõidukitest mööda sõita.

1.9. Mootorratta juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes

Pärast koolitust õpilane:

1.9.1. teab mootorrattale mõjuvate jõudude olemust ja oskab neid oma sõidus arvestada;

1.9.2. teab rasketes tee- ja ilmastikuoludes mootorratta juhtimisega seotud ohte ja kuidas neid ohte on oma käitumisega võimalik vältida;

1.9.3. teab, kuidas tulesid nähtavuse parandamiseks õigesti kasutada vastutuleva sõidukiga kohtudes, eesolevale sõidukile järele jõudes ja/või mööda sõites, peatudes ja parkides ning hädapeatuse korral;

1.9.4. mõistab, et pimedal ajal on nähtavus palju halvem kui valgel ajal vaatamata tulede õigele kasutamisele, ning teab, et seda puudujääki saab kompenseerida sõidukiiruse vähendamisega;

1.9.5. omab motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgvahega;

1.9.6. saab aru pimedal ajal esinevatest, eriti kergliiklust puudutavatest ohtudest.

2. SÕIDUÕPPE ÕPIVÄLJUNDID

2.1. Juhi tööasend ja turvavarustus

Pärast koolitust õpilane:

2.1.1. oskab teostada mootorratta sõidueelset kontrolli, näiteks kasutades mootorratta käsiraamatut;

2.1.2. oskab reguleerida tööasendi ja tahavaatepeeglid juhile sobivaks;

2.1.3. oskab kasutada mootorratta turvavarustust ja aidata kaassõitjatel turvavarustust kinnitada, samuti selgitada turvavarustuse kasutamise vajalikkust;

2.1.4. oskab kasutada mootorrattale paigaldatud lisa- ja mugavusseadmeid;

- 2.1.5. teab juhi valesst tööasendist ja turvavarustuse valesst kasutamisest tulenevaid ohte;
- 2.1.6. on motiveeritud kasutama turvavarustust ja nõudma turvavarustuse kasutamist sõitjatelt.

2.2. Mootorratta käsitsemine

Pärast koolitust õpilane:

- 2.2.1. oskab käsitseda mootorrattast ohutult ja keskkonda säästvalt tasemel, mis võimaldab jätkata sõidu õppimist vähese liiklusega teel;
- 2.2.2. teab mootorratta vale käsitlemisega seonduvaid ohte ja mõju keskkonnale ning oskab sooritada erimanöövreid;
- 2.2.3. omab realistlikku arusaama isiklikest, mootorratta käsitlemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;
- 2.2.4. tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mootorratta käsitlemisega, ning oskab oma käitumises nendega arvestada;
- 2.2.5. on motiveeritud mootorrattast ohutult ja keskkonda säästvalt käsitsema.

2.3. Mootorratta juhtimine vähese liiklusega teel

Pärast koolitust õpilane:

- 2.3.1. oskab käsitseda mootorrattast ohutult ja keskkonda säästvalt viisil, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides;
- 2.3.2. omab vajalikke oskusi liiklemiseks vähese liiklusega teel;
- 2.3.3. oskab peatuda ja parkida teel;
- 2.3.4. teab vähese liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida;
- 2.3.5. mõistab, et juhil kui suurema ohuallika valdajal tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest;
- 2.3.6. omab realistlikku arusaama isiklikest, vähese liiklusega teel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;
- 2.3.7. tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mootorratta juhtimisega vähese liiklusega teel, ning oskab oma käitumises nendega arvestada.

2.4. Mootorratta juhtimine erinevates liiklussituatsioonides

Pärast koolitust õpilane:

- 2.4.1. oskab keerulisema ja tihedama liiklusega teel käsitseda mootorrattast ohutult ja keskkonda säästvalt;
- 2.4.2. omab erinevates liiklussituatsioonides toimetulekuks vajalikke oskusi teel;
- 2.4.3. teab erineva liiklusega teedel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida;
- 2.4.4. mõistab, et juhil kui suurema ohuallika valdajal tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest;
- 2.4.5. omab realistlikku arusaama isiklikest, erineva liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;
- 2.4.6. tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mootorratta juhtimisega erineva liiklusega teedel, ning oskab oma käitumises nendega arvestada;
- 2.4.7. on võimeline kohanema liikluses toimuvate muutustega;
- 2.4.8. on võimeline hindama võimaliku liiklusohtliku olukorra tõsidust ja reageerima kohaselt;
- 2.4.9. on võimeline liiklusoludega arvestades mootorrattast juhtima antud teelõigul lubatud suurima sõidukiirusega.

2.5. Mõõdasõit, möödumine ja ümberpõige

Pärast koolitust õpilane:

- 2.5.1. oskab hinnata ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu;
- 2.5.2. mõistab, et möödasõit ei ole kohustuslik manööver;
- 2.5.3. oskab ohutult mööda sõita nii päri- kui ka vastassuunavööndi kaudu;
- 2.5.4. oskab käituda möödasõidetava rollis;
- 2.5.5. omab realistlikku arusaama isiklikest, möödasõidu, möödumise ning ümberpõikega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.

2.6. Mootorratta juhtimine planeeritud teekonnal

Pärast koolitust õpilane:

- 2.6.1. oskab nii asulas kui ka väljaspool asulat sõitu planeerida ja koostatud plaani järgi sõita;
- 2.6.2. mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust;
- 2.6.3. on motiveeritud sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima;
- 2.6.4. sõiduteekonda kavandades hindab ja võtab arvesse tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina, näiteks elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus ja halb nägemine.